30/IX 70

EESTI PÄEVALEHT

ESTNISKA DAGBLADET
12. aastakäik
Toimetaja Juhan Kokla
Vastutav väljaandja (ansv. utg.) Hans Schöier
Peatoimetus ja talitus:
EESTI MAJAS, Stockholmis, sissekäik, Kocksgränd 3
Aadress: Box 16320
103 26 Stockholm 16
Telefon: 21 84 46
Toimetus Eskilstunas:
Toimetaja Jüri Aus
Aadr.: Eesti Päevaleht, Box 170, 631 02 Eskilstuna. Tel.: 016/14 77 72
Tellimispostgiro nr. 28650
Tellimishinnad:
Aasta .... kr. 155:—
Termin (4 kuud) ...... kr. 56:—
Kuu .... kr. 15:—
Kuulutusehind 75 ööri mm.
Ärikuulutused 1 kroon mm.
Eskilstuna-Kurirens Tryckeri AB
Eskilstuna 1970

Eskilstuna-Kuriren
Kolmapäeval, 23. septembril 1970
Upplaga C
Nr 220 (3504)

Markuse evangeeliumi uus tõlge valmis Stockholmis

Nädalavahetusel lahkus Rootsist Rooma katoliku preester ja teoloogia litsentsiaat Vello Salo, kes Stockholmis viimase aasta jooksul tegutses Markuse evangeeliumi uustõlkimisega kreeka keelest eesti keelde. Töö tulemus, fototrükis paks raamat, oli tal pagasis. Vello Salo tegevuse järgmiseks etapiks on teoloogia doktorikraadi omandamine. EPL küsis temalt, mis tõi teda mõttele tõlkida Markuse evangeeliumit?

Vello Salo vastab:

— Markuse evangeelium on teadaolevatel andmetel kõige vanem meie neljast evangeeliumist. Peale selle on ta ka kõige lühem; see pole proovitöö puhul ebaoluline tegur. Ka Soome Piibliseltsilt ilmus uustõlke-projekti raamades näitena just Markus.

— Mis oleks siis Teie kaugem siht?

— See oli juba a. 1953, kui mul tekkis huvi kogu Piiblit uuesti eesti keelde tõlkida. Olen vahepeal Roomas ja Jeruusalemas end teaduslikult ette valmistanud ja koguni neli aastat piibliala ja heebrea keele õppejõuna tegelenud. Praegu käsiloleva Markuse evangeeliumi abil tahaksin kuulda avaliku arvamise seisukohta selle üle, missuguse suuna peaks töö edaspidi võtma.

— Kuidas niisugune tõlketöö tegelikult käib?

— Suured ja rikkad rahvad panevad selleks ametisse hulga eriteadlasi — ütleme kolmkümmend inimest, kellel kogu Piibel annab tööd kümneks-kahekskümneks aastaks. Meie seda pagulasolukorras muidugi teha ei saa. Sellepärast valmistasin tegelikult päris üksi käsikirja, mis läheb nüüd arvustamiseks kirjanike, teoloogide ja keelemeeste kätte. Pärast nendelt seadud parandusettepanekute läbikaalumist kavatsen siis trükkida.

— Mida valminud käsikiri sisaldab?

— Selles on kolm osa. Peamine neist toob kõrvuti neli erinevat tõlget. Esimese tulbana seisab seal minu poolt revideeritud 1715. a. tõlge. Selle kõrval tuleb peaaegu täht-täheline tõlge kreeka keelest, mõeldud abiks neile, kes soovivad evangeeliumi originaalis lugema õppida. Kolmandana tuleb nn. kommentaartõlge. See tahaks olla n. ö. kõige rohkem Markus, kes kirjutas juudina suhteliselt konarlikku kreeka keelt. Viimase tulbana esitan ladusasse eesti keelde ümberpandud teksti.

— Kas on vaja nii mitut tõlget korraga?

— Muudel rahvastel on need variandid ja muidki veel olemas. Soome Piibliselts näiteks on arvamisel, et nn. kirikupiibli kõrval, mis on sajandite jooksul omaseks saanud, peaks olema ka üks nn rahvapiibel. Esimene oleks pidulikumas ja arhailises keeles, teine aga tooks just esile seda, et Piibli kirjamehed kirjutasid kaasaegsetele, nendele arusaadavas keeles — eriti kehtib see ka Markuse puhul. Ka mina arvan, et peaks olema kaks tõlget: esimesele vastaks minu käsikirja esimene, teisele — viimane tulp.

— Ja ülejäänud kaks?

— Muusikasõbrad kuulavad Bachi passioone saksa keeles, Verdit itaalia keeles. Markust originaalis lugeda on palju lihtsam kui arvatakse — eriti neil, kes on gümnaasiumis kreeka keelt õppinud. Üks tulp on mõeldud abivahendiks asjahuvilistele. Kolmas, too eesti keeles kohmakas Markus, on mõeldud pikema kommentaariga väljaande jaoks, mis

Järg. lhk. 2.

Paater teol. lic. Vello Salo

Kangro-õhtu LUNDIS

Pühapäeval 27. septembril algusega kell 16.00 toimub Lundis kirjandusõhtu Bernard Kangro 60. sünnipäeva tähistamiseks. Kirjandusõhtu teostub Lundi eesti organisatsioonide ühiskorraldusel ja see peetakse Lundi linnaraamatukogu uue hoone pidusaalis S:t Petri kyrkog. 6. Kirjandusõhtul esineb ettekandega B. Kangro elust ja loomingust mag. Arvo Mägi ning deklamatsioone-luulenäiteid esitab Lidia Saarman. Kirjandusõhtuga ühenduses toimub samades ruumides raamatunäitus B. Kangro produktsioonist. Sissepääs kulude katteks 3:-. Kirjandusõhtu järele toimub soovijaile ühine kohvilaud restoran Åke Hansu ruumides tavakohase hinna eest. Osavõttasoovijail selleks registreerida piletoistu juures. Ilma selle registreerimiseta osavõtt pole võimalik.

USA läbirääkimiste poliitika tekitab muret tuleviku pärast

NEW YORK (NE) Nixoni läbirääkimiste-poliitika kommunistidega teeb viimasel ajal edusamme, kuid poliitilised vaatlejad väidavad, et need toovad ühepoolselt kasu kommunismile. Vabas maailmas põhjustavad need ainult hirmu, suurt muret vaba maailma tuleviku pärast ja poliitilist ebakindlust. Õigustatult rõhutatakse, et samal ajal, kui USA, Inglismaa j.t. kindla plaani järele oma sõjajõude vähendavad, Aasiast ja Aafrikast lahkuvad, suurendab N. Liit oma maa ja merejõude süstemaatiliselt ja asub Vahemere ruumis ja mujal lääneriikide poolt ehitatud ja nüüd mahajäetud bassidesse ja lennuväljadele. Kommunistide poolt orjastatud rahvaste vabastamispoliitika asemele on asutud Moskva vägivalla ja valutuste tunnistamisele. Näib nii, et kõigele sellele, millele Nixon abipresidendina oli vastu, sellele annab ta presidendina oma õnnistuse.

Praegu on elavalt kõneall. Villy Brandti idapoliitika ja äsja Moskvas sõlmitud mittekallaletungi leping venelastega; vaherahu juutide ja araablaste vahel Lähis-Idas; USA ja vietkongivahelised kõnelused Pariisis ja aatomrelvade kontrolli läbirääkimised Moskvaga, mille viimane voor äsja Viinis lõppes.

Seekordsele sakslaste leping venelastega arvatakse olevat pöördelise tähtsusega. Teatavasti sõlmiti Rapollos, Itaalias 1922. a. sakslaste ja venelaste vahel salajane kokkulepe, mille järgi sakslased Venemaal ehitasid üles oma sõjajõude. Molotov-Ribbentropi pakti salaklausliga 1939. a. müüdi Moskvale Baltikum ja jagati Poola ning see viis suurele Maailmasõjale.

Küsitakse, et milliseid salajasi kõnelusi toimus seekord Brandti ja Kossõgini vahel ning milliseid järjekordseid salajasi kokkuleppeid sõlmiti kahe ajaloolise rivaali vahel vaba maailma arvel?

Selle leppega Brandt tunnustas kõiki praegusi Euroopa piire, vene sateliiti Ida-Saksamaal, Berliini häbimüüri, mille vastu ta ise omal ajal Berliini linnapeana võitles, muidugi ka Balti riikide annekteerimist. Selles mõttes võib seda pidada teiseks Molotov-Ribbentrop paktiks. Veel olulisem on, et selle sõpruslepingule Bonni ja Moskva vahel andis USA riigisekretär Rogers oma avaliku tunnustuse.

Vabas maailmas on see lepe kutsunud siiski välja segaseid tundeid. Kardetakse, et see kõigutab oluliselt Euroopa julgeolekut, osutub Moskva võiduks NATO üle.

Konservatiivne "Daily Telegraph" Londonist märgib, et see eriline sõprusvahekord Bonnil Moskvaga lõhub lääneriikide ühisrinnet. See neutraliseerib L. Saksamaa ja avab tee Saksamaa ühendamisele Moskva mustri järgi ja plaanide kohaselt. Selle poliitika edasiarendamisel muutub L. Saksamaa Soome taoliseks vene sateliidiks. Brandt muidugi püüab neid pessimiste rahustada ja lubab NATO-se edasi jääda.

Selle sõpruspakti olemasolul, kui venelased ja sakslased on nii poliitilises, kui ka majanduslikus koostöös ja sõpruses, on väga raske õigustada USA jt. riikide vägede pidamist L. Saksamaal. Eriti keeruliseks muutub Berliini olukord, kus asuvad praegu kolme riigi sõjaväed.

See kannab vett nende opositsiooni ringkondade veskile, kes nõuavad vägede äratoomist. Siis jääks suured vene väed Euroopa südamesse.

Lähis-Idas algas USA ettepaneku kohaselt 90 päevane vaherahu Iisraeli ja araablaste vahel. See rahu pole küll päris täielik, sest seal on kahe poole vahel veel ka kolmas vaikiv partner Puna-Hiina, kes ju-

Järg. lhk. 2.

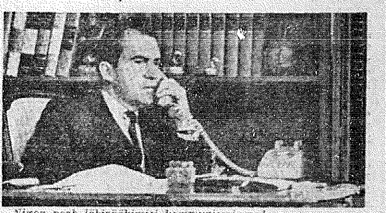
Nixon peab läbirääkimisi kommunismimaadega.

Saksa-Vene pakti kajad Euroopas

NEW YORK (VES) — Kuidas suhtuvad Euroopa riigid Bonn-Moskav pakti? Ajakiri "U.S. News & World Report" on küsinud arvamusi mitme riigi poliitikutelt ning võtab hinnangud kokku lausesse: Eurooplased tervitavad Saksa-Vene lepingut samasuguse kõhklusega, nagu uputuse ohver, kes ronib parvele, millel on varjupaiga leidnud juba mürgine madu.

Enamus eurooplasi on seisukohal, et leping tuleb kasuks rahule ning ida-lääne kaubandusele. Kuid seesama enamik ütleb ka, et pakt on võiduks N. Venele ja ohuks läänele. Igatahes kinnitasid moskoviidid asjasel Ida-Euroopa tippkohtumisel avalikult, et nad saavutasid oma diplomaatiaga suure võidu. Bonn seevastu võib esile tõsta vaid lootusi.

Lääne-Saksa peamiseks lootuseks on tohutud väljavaated saksa tehnika ja kapitali rakendamiseks mahajäänud N. Vene tööstuse moderniseerimiseks. Näiteks on nõukogude tööstuste masinad vananenud ja ta tahab nüüd neid tungivalt uuendada. Nõukogude enda eelarve järele maksaks kogu masinatepargi uuendamine 25 miljardit rubla. Bonnis loodetakse seda tohutut äri enda kätte saada.

London tervitab lepingut ülima ettevaatusega, kirjutab sealne "Times".

Leht märgib ühtlasi, et nõukogude juhtidel tuleb teha neli olulist kontsessiooni, enne kui Lääne-Saksa parlament lepingu ratifitseerib. Nendeks on: 1. Garanteeritud juurdepääs Lääne-Saksamaalt Lääne-Berliini. 2. Nõukogude-poolne tunnustus lääne õigustele Lääne-Berliini suhtes, 3. Tunnustus Bonni ja Lääne-Berliini sidemetele, 4. Vaba läbipääs Berliini müürist. Kui Moskva neid garantiisid ei anna, jääb tõenäoliselt leping ratifitseerimata ja Euroopa nn. julgeolekukonverents pidamata, mida N. Vene nii väga soovib, ütleb Londoni "Times".

Pariis on väga rahul Bonni-Moskva lepinguga. Seda oli kinnitanud isegi president Pompidou. Ainus, mis Frantsusmaal ei paista olevat täiesti

Järg. lhk. 2.

EELK Göteborgi ja Lääne-Rootsi Koguduse ajutine juhatus, kes organiseeris — koostöös ajutise nõukoguga — uue ühendatud koguduse. Pildil vasakult: Evald Soomägi, Villem Napp, Vello Piihsalu (esimees), hooldusõpetaja Karl Kool, Evald Lilleste, Juhan Henning, ja Salme Randsalu. Pildilt puudub juhatusliige Arvo Palmisto. (EPL-foto: O. Kopler)

Uus kiirkirjasüsteem eesti keele jaoks väljatöötamisel

NEW YORK (VE) — New Yorgi osariigi keskosas asub väikene, 15 000 elanikuga linnakene Corning. Linn jätab meeldiva mulje: ta asub mägede vahel orus, ronib aga ka osaliselt elamisrajoonidega mööda mäekülgi üles ja "mäeelanikud", kes alllinnast äri- ja tööstusrajoonidest õhtul koju tulevad, tunnevad kohte, et oru- ja mäeõhk on kaks isesasja.

Linn ise on tuntud üle Põhja Ameerika oma klaasitööstuse poolest (tulekindlad toidunõud, kristall, lauanõud, värvitelevisiooni skriinid, läätsad observatooriumide teleskoopidele jne.) Ka kuulus Mt. Palomari teleskopp sai siit oma läätsa — kuigi teisel katsel. Esimene hiigelläätsi lasti pärast valmimist liiga kiirelt jahtuda (teise jahtumisaeg oli ligi 3. a.) ja läätsasse tekkisid peened mõrad ja ebapuhtused. Selle tõttu muutus ebaõnnestunud hiigelläätsmuuseumi eksponaadiks ning on Corningu klaasimuuseumis välja pandud muu huvitava kõrval. Kelle puhkusereis sealt ümbrusest läbi läheb, ei kahetse kui ta sinna muuseumisse tunniks sisse astub.

Selles huvitavas linnas on üks huvitav kaasmaalane endale eluaseme leidnud, kus ta praegu mugavat pensionäripõlve peab.

Kõne all olev isik on endine eesti ajakirjanik Viktor Minneste Sr. Hiljuti Corningus mõnepäevase puhkusel viibides otsisin ta üles, kuna olin teada saanud et ta uue eestikeelse kiirkirjasüsteemi väljaarendamise kallal töötab.

Reibas ja elurõõmus vanahärra võttis mu vastu enda tööloas, mida nelja seina maast laeni ulatuvad raamaturiiulid ilustavad. Raamatud... raamatud... filosoofia, usuteadus, biograafiad, poliitilised teaduse, õigusteadus, ilukirjandus... üha sõnaga kõike- "Kui sääraseid kirjandusesõpru meie seas rohkem leiduks", mõtlen omaette, "ei pruugiks meie pagulaskirjandus karkudel komberdada! Ta võiks selle asemel naelkingades joosta!

Härra Minneste, olen kuulun, et Teie praegu ühe väga suure tööga ametis olete — mõtlen nimelt Teie uut eestikeelset kiirkijasüsteemi! Kas Teil on midagi selle vastu kui mulle väikese intervjuu annate... siis saaks ka üldsus Teie tööst teada?"

"Ei, mul pole midagi selle vastu; olen oma elus teisi küllalt intervjueerinud ja usun, et kõlban ka intervjueeritavaks."

"Teie olite kodumaal ajakirjanik?"

"Jah — töötasin aastaid "Vaba Maa" juures. Olin selle lehe kirjasaatjaks Haapsalus, siis umbes 10. a. toimetuse esindajana Tartus ja hiljem lehe toimetuses Tallinnas."

"Teie töötate praegu uue kiirkirjasüsteemi kallal; kui vana oli tegelikult Eestis kiirkiri?"

"Meie tuntumaid kiirkirja pioneere olid Jakob Kunder ja A. Grenzstein. Hiljem vabariigi ajal oli kiirkiri laialdaselt tarvitusel. Oma elukutse tõttu seda oskust vajades tegin Tartu Ülikooli juures läbi Esimesed Akadeemilised Stenograafia kursused, olles esimene lõpetaja sel alal üldse. See oli 1936/37 a. Pärast kursuse edukat lõpetamist tegi stenograafia lektor kunstnik Ahas mulle ettepaneku, tulla Riigiõukokku stenografistiks. Enne aga, kui sellest ettepaneku vastuvõtmisest ja kohale kinnitamisest asja sai, tuli II maailmasõda vahele ja kõik jäi sinna paika."

"Milleks aga see uus süsteem... meil oli eesti keelne kiirkiri olemas?"

"Jah, oli küll. See oli nn. Stolze-Schrei süsteem. Aga juba kursustel olles märkasin selle süsteemi juures mitmesuguseid puudusi. Kogu süs-

Järg. lhk. 2.

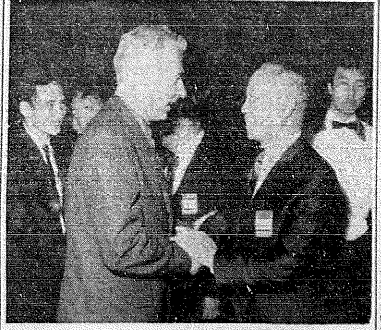
Kirjanik Arved Viirlaid (vasakul) kohtas Formoosal Taiva- Vello Piirsalu (esimees), hooldusõpetaja Karl Kool, Evald Tsheng-Kangi (paremal).

Kalju Leetmaa Brännkyrkasse

Korvpallihooaja alguses selgus, et rohkeid mängijaid on vahetanud klubisid.

Nii on eestlasest korvpalliinternatsionaal Kalju Leetmaa vahetanud Eskilstuna Stockholmi vastu ja mängib nüüd Brännkyrka meeskonnas, kuhu on läinud ka lätlasest internatsionaal Arturs Veigurs, kes seni mängis Riias. Riga, milline oli varem puht läti klubi, on ajajooksul "rootsistunud" oma koosseisus, kuigi nimi viitab endisele Lätile.

Stockholmi vanalinnas Köpmangatanil asuvas galeriis "Drakon" on avatud praegu Heikki Niilendi maalingute näitus. Pildil kunstihuvilisi galerii vanaaegsetses käidudes. Paremal
Pildil kunstihuvilisi galerii vanaaegsetses käikudes. Paremal

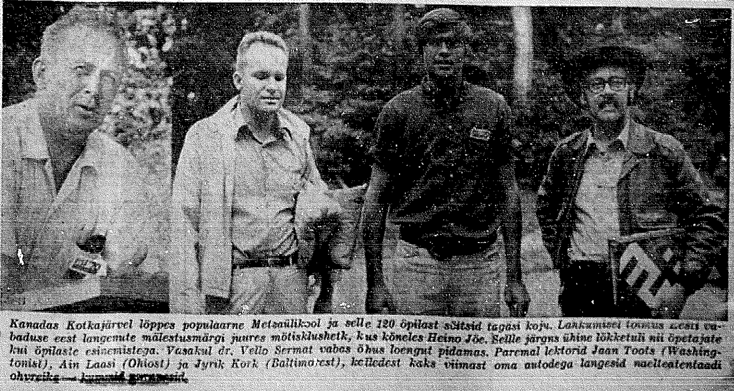
Kanadas Kotkajärvel lõppes populaarne Metsaülikool ja selle 120 õpilast sõitsid tagasi koju. Lahkumisel toimus eesti vabaduse eest langenute mälestusmärgi juures mõtisklushetk, kus kõneles Heino Jõe. Sellele järgnes ühine lõkketuli nii õpetajate kui õpilaste esinemistega. Vasakul dr. Vello Sermat vabas õhus loengut pidamas. Paremal lektorid Jaan Toots (Washingtonist), Ain Laasi (Ohiost) ja Jyrik Kork (Baltimorest), kelledest kaks viimast oma autodega langesid naelteatenlaadi ohvreiks — [illegible]

EPL *23. sept. 1970*

THEODORAKIS

Filmi "Zorba" muusikaga kuulsaks saanud kreeka helilooja Mikis Theodorakis on oma populaarsust rahvusvahelises ulatuses osanud ära kasutada kui aktiivne poliitik — ta on üks oma maa kommunistlikke liidreid ja kommunistliku vastupanuliikumise juht. Kreeka sõjaväevalitsus vabastas ta vangistusest ja laskis tal siirduda läände ilmselt tema populaarsuse pärast välismaal, kus avalikus arvamises oli tekkinud mulje, et Theodorakis istub kinni eeskätt oma sõjaväevalitsusele mittemeeldiva heliloomingu pärast. Oli ju kirjeldatud eredates värvides tema tagakiusamist, füüsilist kokkuvarisemist ja kui ta Pariisi tuli, siis tutvustati teda koguni kui surmakandidaati. Vahepeal on aga selgunud, et Theodorakis on heas vormis ja organiseerib oma liikumise võitlust sõjaväevalitsuse vastu, reise tehes kord Moskvasse, kord Stockholmi jne.

Stockholmis seletas Theodorakis, et ta on oma vene parteikaaslastele soovitanud mitte aktiivselt sekkuda kreeka siseasjadesse, andes sellega mõista, kui intiimne siiski on koostöö. Kuid Theodorakise külaskäik Moskvasse ei jäänud tähelepanemata vene enda rezhiimiga vastuollu sattunud kultuuriringkondades, kus terrori all kannatajaid Theodorakise sordist on tosinate viisi. Kelle süü ei seisne mitte milleski muus, kui vabaduse nõudmises kultuuritegevusele ja üldse indiviidile. Paradoksaalne on, et Theodorakis, keda läänes peetakse vabaduseiha sümboliks Kreekas, ise poliitiliselt kuulub liikumisse, millise südametunnistusel on maailma ajaloo suurim orjastamine ja inimõiguste ning vabaduse mahatallamine. Sellepärast on iseloomustav, et Theodorakise rolli vaadeldakse lahtisemate silmadega just N. Liidu terrori all kannatavate kultuuritegelaste poolt. Venemaal liigub praegu põranda all Vladimir Bukovski avalik kiri Mikis Theodoarkisele. Bukovski on heidetud välja ülikoolist, istunud vanglas, töölaagris ja vaimuhaiglas oma demokraatlike vaadete ning nende avaldamise pärast. Kuna Moskvas käinud Theodorakist sinna uuesti on kutsutud N. Liidu heliloojate liidu ja seal loodud Kreeka solidaarsusekomitee poolt, siis soovitab Nukovski Theodorakisel kasutada uut külaskäiku selleks, et vaadata ka N. Liidu vanglaid ja vaimuhaiglaid, kus viibivad kultuuriinimesed ja poliitilised vangid. Bukovski kirjutab:

"Miks peaksid nõukogude ametvõimud Teile keelama külastada meie vanglaid, kui neil midagi ei ole varjata? Teie saate teha võrdlusi poliitiliste vangide olukorras Kreekas ja N. Liidus. Kui ka juhtub, et nõukogude võimud Teile keelevad vangilaagrite külastamise, ei saa nad keelduda Teile viisumi andmisest. Mina olen sel juhul valmis Teie tuttavaks tegema terve rea endiste poliitiliste vangidega — siis ei saa te olla ükskõikne nende suhtes, keda on tabanud poliitiline rõhumine meie juures. Olete ju kunstnik — Teie ei saa seepärast jääda ükskõikseks nende suhtes, kellelt on röövitud vabadus kunstilise tegevuse pärast. Teie võitlete demokraatia eest Kreekas — siis ei saa Te jääda ükskõikseks nende suhtes, kes võitlevad sama asja eest meie maal".

Nii kirjutab demokraatia eest võitlev kultuuriinimene terroriseeritud Nõukogudemaal. Nõukogudemaal, milline teeskleb abiandmist Kreeka demokratiseerimiseks. Kerkib küsimus, kas ka Theodorakis ideoloogilise Moskva kaaslasena ei teeskle. Võibolla on ka tema ettekujutus demokraatiast samasugune, kui kõigis idariikides. Seal kust tulevad kultuuriinimeste appihüüded, kus vanglad ja vaimuhaiglad tulvavad ja kus inimõigusi ei tunnustata, ent siiski suuresuuselt räägitakse "demokraatiast".

KLA

Markuse evangeelium

Algus lk. 1

selgitaks lähemalt selle kirjutiki iseärasusi.

— Kas tooksite mõne näite erinevast tõlkimisest?

— Hea meelega. semiidi keeltes esineb (nagu muide soome keeles) väga sageli possessiivsufikseid, ja sellepärast leidub ka Markus kreekakeelses tekstis palju rohkem masid ja tema-sid kui see kreeka keeles kombeks on. Markuse 9. ptk.-s seisab vanas tõlkes niisugune koht (s: 20—21)

"Ja nemad tõid teda tema juure ja kui tema teda nägi, sedamaid raputas vaim teda, ja tema langes maha, ja aeles mööda maad ja ajas vahtu. Ja tema küsis tema isalt: Ammuks see on, kui see temale on saanud? Aga tema ütles: lapsest saadik."

— Ja kuidas tõlgite teie?

— Minu viimases tulbas kõlab sama koht nii:

"Poiss toodigi tema juurde. Aga nii kui vaim Jeesust nägi, kiskus ta poisi krampi, see langes maha, veeretas ennast maad mööda ja ajas vahtu välja. Jeesus küsis tema isalt: "Kui kaua ta on olnud niiviisi?" "Lapsest saadik, "ütles isa."

— Tõesti, vahet võib ka asjatundmatu kõrv tähele panna. Kas niisuguseid tõlkeid tehakse ka mujal kui Soomes?

— Neid tehakse praegu igal pool. Teatud tõuke andis The New English Bible, mille Uus Testament ilmus juba a. 1961 ja kujunes bestselleriks. Rootsis ilmus David Hedegårdi "Nya Testamentet på vår tids språk" a. 1966 ja seda on ilmunud juba kolm trüki.

— Teie käsikiri näib olevat õige paks: kas seal leidub veel muudki?

— Leidub küll. Trükis ilmuks minu tõlge lühikese kommentaari ja sissejuhatusega. Peale selle leidub käsikirja lisana veel kümme tähtsamat seni trükisilmund Markuse versiooni. Lisasin need võrdlemiseks arvustajatele.

— Kas tõesti on meil nii palju erinevaid väljaandeid?

Tartukeelsest Wastsest Testamendist peale — see ilmus 1686 — on meil ikka ja jälle püütud uuesti ja paremini tõlkida. Moni kiiduväärt katse, nagu Jaan Bergmanni UT proovitrükk, on avalikkusele peaaegu tundmatu.

— Kes on Teie ettevõtte finantseerijaks?

Mina seisan Münsteri katoliku piiskopkonna teenistuses Lääne-Saksamaal. Sealt anti mulle üheks aastaks stipendium just Markuse tõlkimiseks. Tulin Stockholmi, et siin kirjanikega stiilküsimuste üle nõu pidada.

— Kas ka trükikulud kaetakse samast allikast?

Ei, trükikulud olen saanud vabatahtlike annetusena eestlaste käest. Mul on hea meel nentida, et uustõlke trükkimist on toetanud kõigi meie kirikute ja koguduste liikmed, kellega olen kokku puutunud. Tahaksin kasutada juhust ja tänada kõiki, kes on kas palvega või annetustega tõlkimistööd toetanud.

— Millal loodate valmis raamatuga esineda?

— Kui kõik hästi läheb — tuleva aasta ülestõusmispühadeks.

Tõlk

Täbirääkimiste poliitika

Algus lk. 1

hib ja relvastab Palestiina terroriste ja kes pole rahust huvitatud. Vastavalt resolutsioonile peab Iisrael lahkuma 1967. a. okupeeritud territooriumilt ja ka oma kindlustatud positsioonidelt Suessi kanali idakaldalt. Loogiline oleks, et samal ajal ka venelased lahkuksid kanali läänekaldalt oma baasidest. Sellest aga kahjuks ei räägita. USA riigisekretär Rogers hoopis õigustas avalikult venelaste rakettide kanalile ligemale nihutamist ja vaherahu tingimuste rikkumist.

Kui peaks praegune vaherahu 90 päeva kestma ja viima Moskva- ja Washintoni mustri järgi püsivale rahule, siis avatakse Suessi kanal ja selle kaldal olevatest baasidest Moskva otsustab, keda ta kanalist läbi laseb.

Vene sõjalaevad Vahemerest pääsevad siis otse India ookeaani ja Mustamere sadamatest naasivad kaubalaevad sõjavarustusega kiiremini Vietnami. Venelane saab siis tõenäoliselt lühikese ajaga Lähis-Ida ja Euroopa õlide peremeheks. Moskva pääseb siis ka korralekutsuma neid kohalikke võimumehi Süürias, Iirakis, Sudaanis ja mujal, kes oma kommunistlikke rivaale praegu vangistavad ja poovad.

Ka praegusel kujul Pariisis toimuvad läbirääkimised ameeriklaste ja vietkongide vahel teenivad ainult kommunistide huvisid. Sellega mõjutatakse sõjavastaseid ja avalikku arvamist punaste kasuks. Aatomrelvade kontrolli läbirääkimised Helsingis ja Viinis näitavad, et venelastega on võimalik kõnelda ja kokkuleppele saada.

Kui need kõnelused aga ebaõnnestuvad, kui Berliin jääb okupeerituks, okupatsiooniväed Saksamaale. Kui ei saavutata aatomrelvade kontrolli kokkulepet ja püsivat rahu Lähis- ega Kaug-Idas, siis see ebaõnnestumine põhjustab demokraatiate juures rahuolematust valitsuste vastu, kuid diktatuuridele ei maksa see midagi.

Demokraatlikudel riikidel on selliste läbirääkimiste taustal raske oma riigaitset ja sõjajõude üles ehitada ning nad on otseselt seotud kommunistidega sõlmitud kokkulepetega. Diktatuuridele ei maksa sõlmitud lepped midagi, sest nad peavad neid ainult nii kaua, kui need toovad neile tulu.

AJK

● Sotsioloogide konverentsist Washingtonis võttsid osa Thomas ja Eve Simson, kes äsja saabusid Euroopareisilt. Nad elavad South Bendis Indiana osariigis, kus Eve Simson on Notre Dame-St. Mary ülikoolis, Thomas Simson on rahaministeeriumi teenistuses revidentjuurdlejana. Nad käisid Euroopareisil ka Stockholmis.

Saksa-Vene pakti

Algus lk. 1

vastuvõetav, on see, et Euroopa poliitikas Saksamaa on asunud jälle juhlossa. President Pompidou kavatseb oktoobris külastada Moskvat,kus ta võibolla katsub ka Prantsusmaa prestiizhi jälle rohkem esile nihutada.

Roomas ollakse üsnagi lootusrikkad ja usutakse, et Bonn-Moskva pakti aitab ida ja lääne suhteid normaliseerida, mis tuleks ksuks ka Itaalia majandusele. Kõlab siiski üksikuid hoiatavaid hääli, et N. Vene peamiseks eesmärgiks näib olevat lääne kaitseorganisatsiooni Nato purustamine.

Shveits on Euroopa riikidest vast kõige ettevaatlikum. Seal aktsepeeritakse küll fakti, et Saksamaal seisavad ees head majanduslikud väljavaated, kuid lisatakse, et risk kaalub siiski lubadused alla. Pealegi lääne krediitide lubadused N. Venele on ohtlikult suured.

Viinis leitakse, et Vene võitis Euroopa järjekordse poolitamise tõttu. Nato positsioon on nõrgenenud ja N. Vene võib endiselt manöövrite korras või otseseks invasiooniks saata oma vägesid Lääne-Saksa naabruses asuvatesse satelliitriikidesse.

Moskva "Pravda" ülistab uut lepingut ja õhutab lääneriike lähenema Moskvale, sest "ainus tee Ameerika kontrolli alt oma majandust päästa, on koostöö N. Venega ja teiste Idaeuroopa riikidega". Euroopa pääseb küll sellega "ohtlikust rippuvusest USA-ga", kuid kuidas ta pääseb rippuvusest N. Venega, **mis** on isegi surmavalt ohtlik?

VOX

Uus eesti kiirkirjasüsteem

Algus lk. 1

teem tundus mulle primitiivsena, eriti sidumisviis.

Mulle tekkis juba siis idee kasutusel oleva süsteemi parandamiseks ja rääkisin sellest isegi meie lektor Ahas'iga.

Sõda ja põgenikuaastad panid asja arengu muidugi pikkadeks aastateks seisma. Põgenikelaagris Saksamaal olles haudusin mõttes seda asja mõnda aega ja asusin 1948. a. uuesti selle kallale tööle. Varsti tuli aga ümberasumine USA-sse, kus ma Corningusse pidama jäin. Töötasin kuni enda 1969. a. tulnud erruminekuni Corning Glassworking juures kvaliteediinspektorna. Aega olles tegelesin vahetevahel oma kiirkirjasüsteemi kallal. Pärast erruminekut olen muidugi saanud "täie tööjõuga asjale pühendada!"

"Olen ise küll kiirkirjas võhik, aga leian et mõned lähemad seletused asja kohta oleksid siiski teretulnud!"

"Muidugi, muidugi! Mu uuest süsteemist rääkides pean kõigepealt mainima, et see on tegelikult meil kodumaal tarvitusel olnud Stolze-Schrei süsteem — täiesti ümbertöötatuna ja eestipäraseks tehtuna! See operatsioon oli mul nii põhjalik, et uuel süsteemil pole enam peaaegu midagi ühist endiga ega ka samuti mitte mujal tuntud Greggi või Pittman' i süsteemidega."

"Milles seisab siis mõlema süsteemi vahe?"

"Võrreldes mu uut süsteemi kodumaal tuntuga torkab asjatundjatele kõigepealt silma fakt, et olen ära jätnud õrnemad ja tugevamad (jämedamad) jooned; sulg on kirjutades alati ühesuguse surve all.

Teine tähtsam muudatus on see, et kõik kiri on viidud ühele joonele — Eestis kasutusel olnud mitmejoonelise süsteemi asemel.

Siis — peaaegu kõik tähed on muudetud, samuti sidumiseviis. Peale selle olen veel tarvitusele võtnud terve rea uusi sümboleid. Kõigi nende uuenduste tagajärjel olen ühe suure eelise võitnud: kiiruse! Eestis saavutati kiirkirjas umbes 120 silpi minutis; minu uue süsteemiga olen kuni 200 silpi minutis saanud!"

"Kui kaugele olete oma tööga jõudnud ja mis on Teil juba tegelikult valmis?"

"Tööjärjekord on senini järgnev olnud: kõigepealt töötasin süsteemi enda välja, mis mul käsikirjas valmis on. Selle järgi koostasin õpiku, mis samuti valmis ja käsikirjas on. Praegu töötan sõnastiku kallal, mille "I täht on lõpetamisel. Sõnastikku tulevad kõik käände- ja pöördevormid igale eestikeelsele sõnale. Praeguses tööfaasis on mul kasutada umbes 20 eesti- ja ingliskeelset sõnastikku!"

"Millal ja kas Teie vaimulaps ka kunagi päevavalgust näeb?"

"Trükivõimalused kogu tehtud töö avaldamiseks on muidugi ebareaalsed asja kalliduse ja õige turu puuduse tõttu! Kaduva inimesena olen ka tulevikule mõelnud ja kavatsen oma käsikirjad jätta mõnele vabas maailmas asuvale Eesti Arhiivile."

"Kas paneksite ehk mõned read oma uues kiirkirjaspaberile?"

"Ka seda võib!" Ja mõne minutiga on soovitud asi kirjas: esimene salm Eesti hümnist koos "eestikeelse" tõlkega ja veel mõned näited. Kõik on haruldaselt peenes käekirjas, ilma prillide abita kirjutatud.

"See on ju haruldane, et Teie nii võrdlemisi kõrges eas prille ei kasuta ja sealjuures nii peenelt ja selgelt kirjutate!"

"Ma kasutasin nooremana aastaid prille; viimased, mis ära viskasin, olid tollipaksuste klaasidega!

Aga siis... "vanahärra lõpetab selle teema kavala muigega, see on jälle omaette lugu!"

Kahjutasu Gussenkole

TORONTO — Kanada ajakiri "Maclean's" maksis $7501 kahjutasu Igor Gussenkole, kunagisele shifriametnikule N. Liidu saatkonnas Ottawas, kes 25 aastat tagasi valis vabaduse ja kelle poolt antud andmete tulemusena paljastati N. Liidu salaluureorganisatsioon Kanadas.

Gussenko oli alustanud protsessi nimetatud ajakirja vastu, leides, et teda on selles 1964. a. avaldatud artiklis laimatud. Esimesel protsessil 1966. a. leidis 6-liikmeline vandekohus, et artiklis on Gussenkot laimatud, kuid kahjutasu summaks määrati ainult 1 dollar. Kanada ülemkohus otsustas hiljem, et see summa ei ole küllaldane ja määras uue protsessi. Seda aga ei tule, kuna "Maclean's" ja Gussenko õudsid omavahelisele kokkuleppele väljaspool kohut. "Maclean's" tasub ühtlasi Gussenko kohtukulud, mis ulatuvad ligi 6000-le dollarile.

Gussenko teenis võrdlemisi hästi oma raamatuga "The Fall of a Titan", mille järele valmistati ka film, kuid sattus hiljem majanduslikesse raskustesse. Hiljuti suurendas Kanada valitsus ta pensioni ja sooritas vajalikud parandustööd ta elamu juures. Gussenkol on valminud uue romaani käsikiri pealkirjaga "Ocean of Time", mis käsitleb Stalini järgset perioodi N. Liidus ja Läänes. Ta kavatseb osa kahjutasusummat kulutada selle tõlkimisele vene keelest inglise keelde.

Eesti-Soome teatrisuhted

HELSINGI (EPL) — Kerttu Mustonen-Hukki on ajakirjas "Yhteishyvä" kirjutanud pikema, piltidega varustatud artikli eesti teatri ajaloo ja Eesti-Soome teatrisuhete kohta.

Teatrisuhted algavad juba Lydia Koidulaga. Hiljem on esitatud rida soome näidendeid (eriti klassikat) eesti lavadel. Eesti näidenditest on Soomes lavastatud enne kõiki Kitzbergi "Tuulte pöörises", Vilde "Pisuhänd", Raudsepa "Mikumärdi" ja "Vedelvorst" ning Lutsu ja Mälgu teoseid. Soome näitlejatest on esinenud Eesti lavadel Ida Aalberg, Hilma Rantanen, Väinö Sola ja teised. Eestlastest on Soomes külalisteks olnud Ants Lauter, Marta Niilus, milvi Laid, Aarne Viisimaa, Paul Pinna, Marje Parikas — ja enne kõike Liina Reiman, kes õppis ära soome keele ja veetis elulõpu Soomes.

Laiast Maailmast

■ Rahvusvaheline õhutranspordi Ühing on teinud teatavaks, et kogu maailma lennuliinidel on viimasel ajal hakatud kasutama võltsitud lennupileteid. Need on peamiselt kasutamisel Kagu-Aasias ja Vaikse ookeani liinidel, kuid viimasel ajal on võltspileteid avastatud ka Põhja-Ameerikas. Ühing nendib, et lennuliinide kahjusid võltsitud piletite tõttu võivad tõusta 6 miljoni dollarile aastas.

■ "Teie olete võibolla juba võitnud" nii- ja niisuguse suurvõidu — selletaolisi reklaame saadetakse inimestele koju kätte järjest suuremal hulgal. Isegi mõned soliidsed kompaniid on hakanud seda uusimat reklaaminõksu kasutama, et saada uusi ostukundesid või uusi tellijaid. Kongressiliige J. D. Dingell asus seda loterii-küsimust uurima ja avastas, et tegemist on tõeliselt vaid suure pettereklaamiga. Näit, üks tuntud kompaniisid, mis välja kuulutas 10.180 võitu, saatis 22 miljonile inimesele välja kirjad: "Teie olete tõenäoliselt juba võitnud...", kusjuures anti 2-4 nime, kes seal piirkonnas olevat samuti "tõenäoliselt võitnud" — kas siis sõidu Havaile, uhke auto, eluaegse pensioni 100 dollarit kuus või muud taolist. Rohkem kui 10.000-st võidust see kompanii andis välja 109 võitu, kusjuures ükski ei olnud peavõitude liigist. Mõned vähemad esemed olid tavalised 5-cendi-poe kaup, kuigi reklaami järele võitja pidi saama "hinnalise" raadio, auto või muud taolist. Üks teine firma kuulutas 1968. aastaks välja 15.600 võitu, andis tegelikult välja 227 võitu! Loterii korraldajad firmade juures arvestavad ilmselt seda, et kes neid ikka kontrollib...

Kohalik elu

ESKILSTUNA

BRIDZHIMÄNGUD

Kõigile mänguhuvilistele tehakse teatavaks, et sügishooaja mänguõhtud algavad reedel, 25. sept. kl. 19.00 tavakohase eelkoosolekuga EES ruumes, Karlsborgsgatan 2. Käesolev kirjutus on mõeldud kõigile kutsena.

GÖTEBORG

Eesti Seltsi juubel

Nagu teada, toimub juubelipidu laupäeval, 26. sept. algusega kl. 19 Gamlestadeni rahvamajas. Peo aktuseosas kõneleb Eesti Päevalehe peatoimetaja Juhan Kokla ja sõnalis-muusikalises osas esinevad pr. Ida-Loo Taivari pr. Hilja Saarne klaverisaatel ja deklameerib Tiiu Haamer. Kavas on veel tervitusi ja teenetemärkide väljaandmine.

Pärast vaheaega järgneb seltskondlik osa, kus Heljo Broberg, Helmi Raik, Heinar Pahtman ja Siim Broberg esinevad ettekannetega. Tantsuks mängib eesti noorteorkester "Matchbox". Rikkalik einelaud, loterii.

Kõik on teretulnud Göteborgi Eesti Seltsi 25-aasta juubelipeole.

GÖTEBORG

Valimistoimkonna teateid

Valimised Rootsi Eestlaste Esinduse toimuvad 14 novembrist kuni 23 novembrini. Nendega ühenduses testab Esinduse Göteborgi Valimistoimkond, et kandidaatide esitamiseks Göteborgi valimispiirkonnas saa sellekohaseid blankette Valimistoimkonna esimehelt Elmar Aibastilt (Lövmånadsgatan 3. 415 12 Göteborg. Telefon 46 46 12). Aeg kandidaatide esitamiseks on 18. septembrist kuni 19. oktoobrini.

Nendele, ekes soovivad Göteborgi piirkonna hääleõiguslike nimekirja kontrollida või sellega tutvuda, on see võimaldatud kolmapäeval, 14.oktoobri õhtul kella 7—9-ni ja pühapäeva, 18. oktoobri pärastlõunal kella 4—8-ni. Nimekiri on märgitud õhtuil kättesaadav Eesti Majas (II kord). Sellal toimuvad ka Eesti Maja klubiõhtud.

MALMÖ

REE valimised

Rootsi Eestlaste Esinduse Malmö valimistoimkond on alustanud eeltöödega üldvalimiste tõhusaks läviviiseks. Teatavasti toimuvad käesoleva aasta üldvalimised ajavahemikus 14—23 nov. Vajalikku informatsiooni on võimalik saada valimistoimkonna liikmetelt: Esimees Valmar Erik, abiesimees Ilmar Kuulme, sekretär Paul Tundo, abisekretär ja kartoteegi juhataja Rudolf Pommer, teine abisekretär Rein Asu ja laekur Enn Mägi. Toimkonna aadress on c/o Paul Tundo, Kåseholmsg. 5, 216 22 Malmö. **Malmö valimistoimkond palub kõiki eestlasi, kes viimase nelja aasta jooksul on elama asunud Malmö valimmspiirkonda (Malmö linn, Arlöv, Lomma, Lönsboda, Svedala, Mörrum, Tomelilla, Ystad, Trelleborg ja nende ümbrus) või neid, kes varemate valimiste puhul valimismaterjali koju kätte pole saanud, samuti ka neid, kes soovivad kontrollida, kas neid on valijate nimekirja sisse kantud, ühendusse astuda kartoteegi juhatajaga Rodolf Pommeriga, Ronnebyg. 8, tel. 040/ 97 31 84, Malmös.**

Toimkonna juhatus

STOCKHOLM

Ettekandekoosolek Eesti Teaduslikus Seltsis

Eesti Teaduslik Selts Rootsis korraldab reedel, 2. okt. algusega kell 17.30 Eesti Komitee ruumides, Drottningg. 85—I, Stokholm, ettekandekoosoleku. Kõneleb doktorant Olavi Arens (Columbia University, USA-teemal "Ülevaade Baltialalisest (ühiskonnateaduslikust) uurimisest USA-s" Kõik ettekandest huvitatud on teretulnud.

Siit ja sealt

● Stockholmis sündis Agneta ja Tõnis Papp'ile poeg.

● Sverige-Amerika Stiftelseni stipensiumi õppimiseks USA-s Minnesota ülikoolis, sai Mari Soekörv Växjöst.

Veste:

KIRI AMEERIKAST

Sain mõne päeva eest oma Ameerikas elutsevalt kooliõelt kirja, kus ta valgustab mõnda seika oma isiklikus aga ka eestlaste üldises seltskondlikus elus. Selles on niipalju õpetlikku üldinimlikust seisukohast, et mul on lihtsalt kahju seda kirja oma teada jätta.

Kooliõde kirjutab: Kallis koolivend — nagu Sa tead on meil siin linnas oma Eesti Maja, mis on igati tore ja ruumikas, aga millel on võlad peal ja nende maksmisega on alati igavest tegemist. Ja hiljuti istusime koos, lahutasime meelt, mina ja teised Gibbsoni klaasiga, Paul Tom Collinsiga mida ta eriti meelsasti pruugib ja Harry nagu tavaliselt "scotch-an-soudaga", ning arutasime mida ette võtta, et saaks Eesti Majale suurema summa raha kokku. On mul siin sõbranna K.-, kelle kohta võib ütelda, et kui naise silmaga vaadata, siis ei midagi erilist — kenad sääred, ümmargune nägu, väike sirge nina ja blondid juuksed — ühesõnaga päris tavaline, aga mingi segane tunne südames ütleb, et mehed ei leiagi teda olevat nii väga tavalise. Ja mõnikord ajab ta päris tarka juttu, kuigi oskab iga võimaliku ja võimatu üteluse üle naerda ja niisugust nägu pähe teha, et oh ei mina tea, mismoodi lapsed ilmale tulevad. Ja sa tead ju isegi, et just niisugused meestele meeldivad. Aga selsamal proua K.-l tuli sel õhtul idee, et miks me ei korraldaks Eesti Majale tulude hankimiseks maskeraadi. Oleks midagi uut, tooks rahvast kokku. Mõte meeldis kõigile ja asi otsustati kohe ära. Ja härra K., kes mulle isiklikult hästi meeldib, kuna ta oskab ikka mõne meeldiva teenitud või teenimatu komplimendi ütelda, hakkas kohe arutama milliseid kostüüme üks või teine võiks omale hankida. See nakatas teisigi, ainult pr. K. kurtis, et tema ei oskavat õmmelda ega olevat tal ka mingit ideed. Hea südamega nagu ma olen, lubasin siis kallile sõbratarile õmmelda ilusa kostüümi, et ta mitte maskeraadile tulemata ei jääks. Kuigi ise arvasin, et ilus kostüüm on lihtsalt mage ja omale mõtlesin teha midagi erakordset.

Tegingi sõbrannale ilusa ministiilis ja mustvalgeruudulise doominokleidi ja selle erakordsega, mida otsustasin enesele õmmelda nägin tulist vaeva. Olin ju uhkust täis ja tahtsin teha midagi sellist, mida kellelgil teisel ei tuleks pähe teha — ja selleks valisin rooma sõduri kostüümi. Juba kiivri tegemine oli tükk tööd, rääkimata säärte ja rinnakaitseist. Suure otsimise peale leidsin ühest vanakraamikauplusest mingid hiigla paksude taldadega ja butlisti viltutallatud meeste sandaalid, kui need jalga panin ja ise veidi kaasa aitasin, olid jalad kõverad nagu mõnel vanal cowboyl, lisaks kleepisin säärtele veel pikad mustad karvad ja varvasteks said koledad kummivarbad lõhkenud küüntega. Näkku kleepisin tihedalt karvu ja suhu lõikasin kartulist hambad. Kiiver oli saanud veidi suur ja vajus ühtelugu silmadele. Kui ma siis maskeraadi õhtul enese arvates nii algupärases kostüümis seisin omaenese mehe ees, siis karjatas mu laulatatud elukaaslane, et mis mul viga olevat, kõik teised naised teevad enese ilusaks, sina aga mõtled välja kuidas ekstra jube välja näha?

Siis ma veel ei taibanud milles asi õieti seisis. Aga kui olime Eesti Maja pidulikult dekoreeritud saalis, kuhu oli kogunenud kogu eesti seltskond ja rohkemgi, selgus mulle õige peagi, et olin oma plaanis ränga vea teinud. Eriti kui nägin kuidas sõbranna K. oma minikleidis võluvalt ja lustikalt keerles tantsupõrandal mu oma laste isa lubamatult tugevas haardes. Ja mina — mina seisin seina ääres oma karvaste ja kõverate säärtega, kartulihambad suus ja mitte ühelgi mehel ei tulnud pähe mind tantsima kutsuda. Sülgasin küll õige pea vastiku maitsega toored kartulid suust välja ja lükkasin kiivri kuklasse, et paremini näha, mis mu laulatatud mees õieti tantsupõrandal õiendab. Juuagi ei saanud õieti, sest karvad tulid kogu aeg suhu ning lõug ja sääred sügelesid liimist. Piinleva hingega hakkasin siis ringi liikuma ja sain Pauli kätte ning vedasin tema tantsima kui mängiti valssi, sest tema muud tantsu ei oska, aga valsist ei tulnud midagi välja sest mu hirmsad sandaalid olid nii suured, et ei mahtunud mujale kui Pauli kingasest mu hirmsad sandaalid olid nii suured, et ei mahtunud mujale kui Pauli kinganinadele, kiiver vajus pidevalt silmadele ja selle terav ots lõi mitu korda Paulile pähe. Valsi lõppedes läks Paul baari kahte longdrinki tooma ja sinna ta jäägi. Tegin veel paar niisma ebaõnnestunud katset aga kui kärra K. minust hoogsalt mööda tantsis ja mind laia suuga naeris, siis needsin iseennast, kõiki sõpru ja oma meest — ning vandusin neile kõigile hirmsat kättemaksu. Ja kogu see Eesti Maja oma võlgadega ja maskeraad ja Ameerika ja üldse kogu maailm oli mulle täiesti ükskõik — ainuke tähtis asi oli mu enese pettunud ja valutav hing. Kaalusin vaikselt et kas süüdistada oma abielumeest või kannatada uhkelt vaikides. Valisin viimase variandi — valisin küll, aga ei kannata seda välja ja kirjutan seepärast Sinule, et mind mõistaksid ja trööstiksid.

Sinu nukker ja kannatav kooliõde.

Jääb üle loota, et järgmisel maskeraadil kallil kooliõel õnnestub oma kannatuste eest kõigile süüdlasile kätte maksta.

7 eestlast PIHKVAS kohtu ees

HELSINGI (EPL) Siia saabunud toimub Pihkvas lavastusprotsess, kus kohtu all on seitse eestlast. Nõukogude allikad ei ole protsessist teatanud. Eestlasi süüdistatakse, et nad ligemale kolmkümmend aastat tagasi on kuulunud omakaitsesse.

Üks nendest olevat olnud allohvitseri aukraadis, teised reamehed. Kardetakse, et viit nendest võib tabada surmaotsus. Ka siis, kui nad on milleski süüdi, oleks nende süüteod igas õigusriigis preskribeeritud. Olude tundjad ütlevad, et selliseid protsesse on KGB-l tarvis lavastada, kuna muidu võiks tekkida oht, et koosseise vähendatakse. NKVD perioodiga võrreldes ei ole KGB koosseisud vähenenud, vaid pigem suurenenud ning pidevalt rekruteeritakse uut ja nooremat personali. See tegutseb esmajoones kirjavahetuse fotokoopiate ja telefonikõnede helilintide sorteerimise ja arkiveerimisega. Aegajalt aga on tarvis tekitada "ergutust" lavastusprotsesside nä ol. Miks seekord protsess toimub Pihkvas, ei ole teada.

Esperantisti võistlusedu

HOBART (EPL) — Hobarti eestlane filatelist ja esperantist Eino Loorits Austraalias võitis ka seekordse võistluse rahvusvahelise keele esperanto alal, mis kuulutati välja aprilli kuus Poola poolt.

Võistluste küsimused olid peamiselt margikorjandusi puudutuvad.

Võistja sai tasuks medali, mis kujutab rahvusvahelise keele esperanto leiutaja ja looja dr. Ludwig Zamenhofi büsti.

Keskaja kombeõpetus

(ME) - Kombeõpetusis, mis pärit 13. sajandist, ei soovitata söömingul mõlema käega või koos teistega vaagnasse lahmata, toitu lauanaabri eest ära võtta, aplalt juua võik kõik korraga alla kugistada, lobiseda ja matsutada. Ka mainittakse selles käitumisõpetuses ebasündsat harjumust uuristada näpuga nina või kõrvu, kui need sügelevad. Ka polevat peen, kui sügatakse kaela.

Dante kaasaegne isand Francesco Berberno määrab oma käsiraamatuis hulga hea tooni eeskirju ja ütleb, et ei tohtivat lauas magama heita, taldrikuid leivaga niivõrra puhastada s.o. puhtaks küürida, et nad pesemist ei vaja, ka ei tohtivat toitu niiviisi suhu pista, et suu ise on ümberringi rasvane.

Ka 14.—15. sajandi lauaeeskirjad sisaldavad nõuandadeid, kuidas ei tohi käituda. Ei olevat ilus, kui võetakse supikauss laualt ja juuakse üle ääre. Ka ei tohtivat puretud leivatükke sousti kasta. Ühest teisest keelust selgub, et juhtus vahel seda, et mõni mees nuuskas oma nina laudlinasse või sülgas pesukaussi, mida enne söömingut ringi kanti.

16. sajandi alguseni oli kahvli tarvitamine isegi Prantsusmaal ja Itaalias tundmatu asi, kõnelemata põhjapoolsemaist maist; Inglismaale, näit., jõudis kahvel alles 17. sajandi keskpaigu. Kui kahvel puudus, siis oli selge, et tulid sõrmed appi võtta. Kuidas see aga pidi sündima, selle kohta maksid täpsed juhised. Ainult kergelt sõrmeotsaga tohtis toitu haarata, ja kui sõrmed siis rasvast läikisid ei tohitud neid lakkuda või riidesse kuivatada, vaid ainult laudlinasse.

Pehmeid mune kugistati tühjaks, ja kes koorest viimase raasu näpuga välja urgitses, see polnud igatehes mitte hea kasvatusega.

A. 1664 ilmunud prantsuskeelne hea tooni õpik Loi de la galanterie toob lauakommite hulgas, nõuande, nina mitte puhastada parema käega, sest selle käega tulevat puudutada toitusi. Neil päevil olid moes suured parukad, ja seepärast seisab õpikus, et tohtivat pead sügada siis, kui on kõrval mõni auväärne isand, kellele ei või ometi edasi anda oma putukaid.

Kui suur puhtus ja kord valitses alles alama seisuse rahva hulgas, seda mõistame meie täies ulatuses, kui arvesse võtame, et siin mainitud eeskirjad on antud rahva parimatele-rüütlitele.

Leinateateid

Torontos suri 8. septembril Boris Palango.

Miamis, Floridas suri 4. augustil August Wells, sünd. 20. apr. 1898 Narvas.

Miamis suri 20. juulil Voldemar Hirv, sünd. 7. nov. 1902 Oraval.

Ülemaailmse Eesti Nädala aeg Kanadas on kindlaks määratud

Viimastel nädalatel on olnud palju juttu 1972. aastal Kanadas kavandetava Eesti Nädala suhtes. Eelnenud nädalal toimus Stockholmis Rootsi Eestlaste Esinduse kutsel organisatsioonide vaheline nõupidamine selles suhtes.

Esialgselt oli kanadalastel kavatsus läbi viia Eesti Nädal juunikuu viimasel nädalal. Samal aastal toimub aga ka Eesti Skautlike Noorte järjekordne Maailmalager Kanadas. Seepärast oli pöördutud "kanadalaste" poole palvega need mõlemad üritused kordineerida. Samuti paluti võimaluste piirides arvestada Rootsi puhkuste jaotustega — nagu teada toimuvad ju puhkused Rootsis juuli kuul. Laupäeval saabus mulle telegramm, milline kõlab alljärgnevalt:

"Eesti Nädala ja malevate toimkondade ühine otsus Kanadas. Eesti Nädal toimub 8.-16. juulil 1972. Suurpidustused 15. ja 16. juulil. Maailmalaager 22.—30. juuli. Leo Puurits"

Selline lahendus peaks meile kõigile vastuvõetav olema. Praegu on lõplikud läbirääkimised käimas mitme lennuseltsiga "õhusilla Ameerikasse" moodustamiseks. See kordineeritud lennuoperatsioon peaks hõlmama reaalsete arvestuste kohaselt viit või kuut jet-lennukit, kuna peame üle Atlandi viima Rootsist umbes tuhandepealise Rootsi eestlastest koosnevat peret.

RICHARD NORVELL

†

Armast abikaasat,
isa ja venda

Valdar Mälk'u

* 12. 2. 1898 Lümandas
† 20. 9. 1970 Lümandas

mälestavad leinas

HELLA
Eestis
VAINO ABIKAASAGA
AUGUST PEREKONNAGA
Rootsis